

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru

Datganiad o Gyfrifon 2020-21

Fframwaith Darparu Llywodraethiant Da

Mae Fframwaith CIPFA/Solace ar Ddarparu Llywodraethiant Da mewn Llywodraeth Leol (2016) (y Fframwaith) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod Tân ac Achub gyhoeddi Datganiad Llywodraethu Blynyddol, ac i fod yn gyfrifol am sicrhau bod:

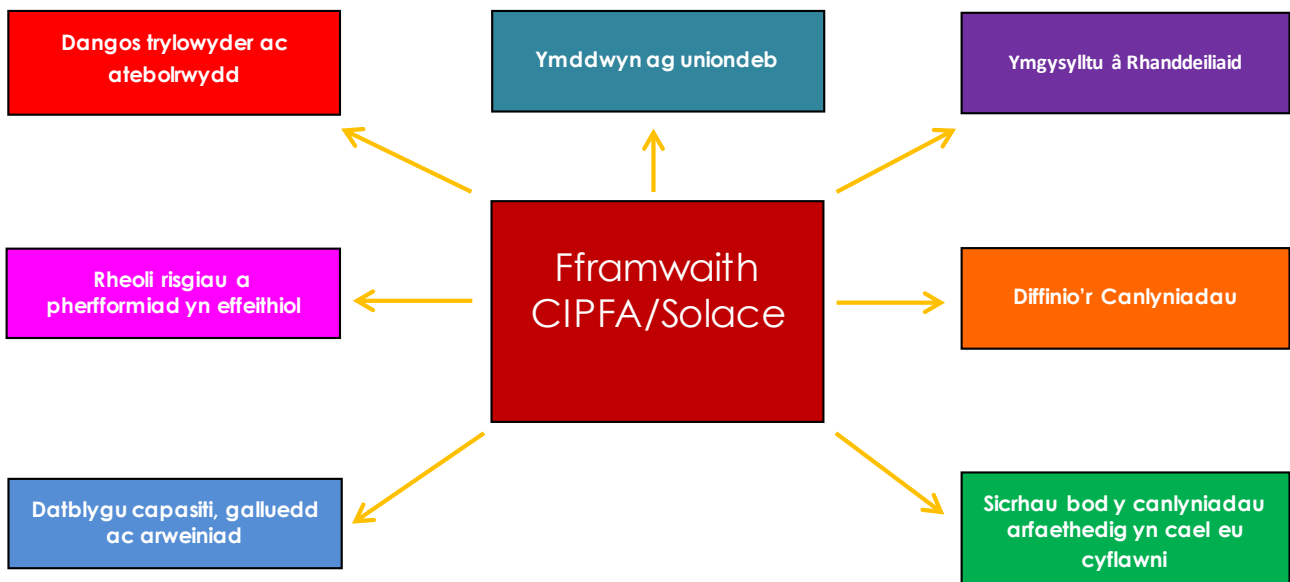
- busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r holl ddeddfau a rheoliadau perthnasol;
- arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a bod cyfrif priodol amdano; a bod
- adnoddau'n cael eu defnyddio'n ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol er mwyn cyflawni blaenoriaethau y cytunwyd arnynt ac sydd o fydd i bobl yr ardal.

Er mwyn cyflawni ei amrediad eang o swyddogaethau, rhaid i'r Awdurdod fodloni amrywiaeth o amcanion gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol dros y tymor byr, canolig a hir. Mae hyn yn golygu ei fod yn agored i gyfres o gyfyngiadau a chymhellion allanol a mewnol sy'n wahanol i rai yn y sector preifat, ac mae pob un yn effeithio ar ei drefniadau llywodraethu. Un darn allweddol o ddeddfwriaeth yng Nghymru yw Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sy'n mynnu bod yr Awdurdod yn ystyried y tymor hir wrth wneud ei benderfyniadau a'i fod yn gweithio ar y cyd â chyrrff cyhoeddus eraill i wella llesiant yng Nghymru.

Felly, mae gan randdeiliaid ddiddordeb mewn materion fel:

- a yw allbynnau arfaethedig yr Awdurdod wedi cael eu cyflawni a'r canlyniadau wedi digwydd; ac
- a yw hyn wedi cael ei wneud mewn ffordd effeithlon, economaidd a theg.

Nodir isod yr egwyddorion craidd sy'n sail i fframwaith CIPFA/Solace. Mae'r tudalennau canlynol yn nodi sut mae'r Gwasanaeth yn cwrdd â'r egwyddorion hyn.

Crynodeb: Trefniadau Llywodraethu

Rhaid i'r Awdurdod adolygu effeithiolrwydd ei drefniadau bob blwyddyn i sicrhau bod ganddo system gadarn ar gyfer llywodraethu. Mae crynodeb o'r pethau sy'n cyfrannu'n allweddol i'r broses hon ar gael ar dudalen 10, ac maent yn cynnwys:

- Mynd ati'n rheolaidd i adolygu effeithiolrwydd Cyfansoddiad yr Awdurdod.
- Cael Awdurdod a strwythur pwyllgorau sy'n:
 - monitro effeithiolrwydd y trefniadau rheoli risg;
 - mynd ati'n rheolaidd i adolygu'r trefniadau llywodraethu;
 - ystyried ac adolygu strategaethau, cynlluniau ac adroddiadau archwilio mewnol ac allanol; ac
 - adolygu, craffu a chymeradwyo'r datganiad blynyddol o gyfrifon.
- Cael Grŵp Gweithredol sy'n:
 - darparu arweiniad ar lywodraethu;
 - cyfrannu at gwblhau ac adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol; ac yn
 - darparu cyfarwyddyd clir i'r Gwasanaeth a'r uwch reolwyr.
- Defnyddio gwybodaeth o wahanol ffynonellau i oleuo'r trefniadau llywodraethu, er enghraifft:
 - adroddiadau perfformiad;
 - trefniadau rheoli risg;
 - adroddiadau rheoleiddiwr allanol; a'r
 - Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol.

Ar dudalennau 5 – 11, nodir y llwyddiannau mewn perthynas â'r egwyddorion craidd. Mae'r camau gwella y mae'r Awdurdod wedi cytuno arnynt ar gyfer 2020/21 i'w gweld ar dudalen 13, lle cadarnheir y cynnydd a wnaed.

Effaith Covid-19 ar Lywodraethiant

Trwy gydol pandemig y coronafeirws mae'r Awdurdod wedi cynnal ei ymateb brys ledled Gogledd Cymru, gan roi'r mesurau angenrheidiol ar waith i leihau'r risgiau sy'n gysylltiedig â Covid-19 a chynnal iechyd, diogelwch a lles ein staff a'r cymunedau yr ydym ni'n eu gwasanaethu.

Er ein bod wedi llwyddo i barhau i ddarparu ymateb brys, mae'r sefyllfa wedi effeithio ar 'fusnes fel arfer' yn achos darparu gwasanaethau difrys. Lle bo modd, mae modelau eraill wedi cael eu rhoi ar waith i'n galluogi i barhau i ddarparu ein gwasanaethau.

Hefyd, mae staff wedi derbyn hyfforddiant er mwyn cael eu secondio i gynorthwyo Gwasanaeth Ambiwylans Cymru drwy yrru ambiwlansys ac maent hefyd wedi helpu Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr gyda'r rhaglen frechu Covid-19. Bydd Covid-19 yn dal i effeithio ar drefniadau llywodraethu'r Awdurdod fel y crynhoir isod:

- Effeithio ar gyflenwi gwasanaethau busnes fel arfer;
- Meysydd gwaith newydd fel rhan o'r ymateb genedlaethol i'r pandemig ac unrhyw faterion a gyfyd o ran llywodraethiant;
- Ariannu'r goblygiadau ariannol a chanlyniadau logistaidd o ganlyniad i gyflenwi'r ymateb brys llywodraeth leol; ac
- Asesu'r goblygiadau tymor hir a fydd yn deillio o'r pandemig a datblygu modelau gwaith cynaliadwy ar gyfer yn y dyfodol.

Mae hyn yn dal i gael ei fonitro'n agos yn cynnwys adolygu'r camau sy'n llywio'n hymateb parhaus a'n parodrwydd rhag achosion pellach.

Cafodd nifer o gyfarfodydd eu canslo yn ystod y cyfnod clo a threfnwyd bod penderfyniadau'r aelodau'n cael eu gwneud dros e-bost.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafeirws) (Cyfarfodydd) 2020. Mae'r rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth dros dro tan 1 Mai 2021, mewn perthynas â chyfarfodydd yr awdurdod tân ac achub, a rhoi mynediad i'r wasg a'r cyhoedd i'r cyfarfodydd hyn yn ystod yr argyfwng COVID-19. Wrth symud ymlaen cynhelir cyfarfodydd o bell tra bydd trefniadau cadw pellter cymdeithasol ar waith.

Yn ystod y clo cafod trefniadau llywodraethu dros dro eu cymeradwyo er mwyn sicrhau bod penderfyniadau hanfodol yn dal i gael eu gwneud, yn cynnwys:

- 1 Cafodd y cyfarfod blynyddol a'r cyfarfodydd busnes a phwyllgor a oedd wedi eu trefnu hyd at Ragfyr 2020 eu disodli gan un cyfarfod o'r Awdurdod llawn a gynhaliwyd drwy gyswllt fideo ar 9 Tachwedd 2020;
- 2 Yn ystod y cyfarfod ym mis Tachwedd neilltuwyd rhan o'r agenda ar gyfer ymdrin â'r materion y byddai'r Awdurdod fel arfer wedi ymdrin â hwy yn ystod ei gyfarfod blynyddol, yn cynnwys ethol Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd ar gyfer yr Awdurdod a'r Pwyllgor Archwilio ar gyfer y cyfnod hyd at y cyfarfod blynyddol nesaf ym mis Mehefin 2021.
- 3 O fis Medi 2020 ymlaen, cynhaliwyd sesiynau anffurfiol, caeedig ar gyfer yr holl Aelodau er mwyn i swyddogion rannu gwybodaeth a thrafod materion allweddol gyda hwy cyn y cyfarfod ym mis Tachwedd 2020. Roedd y sesiynau hyn yn canolbwyntio'n bennaf ar lunio blaenoriaethau gwella'r Awdurdod a gosod y gyllideb ar gyfer 2021/22; a
- 4 Mae'r Panel Gweithredol, y Pwyllgor Archwilio a'r Awdurdod bellach yn cwrdd ar-lein. Mae'r cyfarfodydd hyn yn debygol o barhau yn ystod 2021/22.

Camau gweithredu ar gyfer 2021/22 a threfniadau monitro

Mae'r cynllun gweithredu ar gyfer 2021/22 wedi'i nodi yn Atodiad A. Bydd yn cael ei fonitro bob chwarter gan y Grŵp Gweithredol.

Egwyddorion Craidd

Ymddwyn gydag uniondeb gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol, a pharchu rheol y gyfraith

- Mae'r Cyfansoddiad yn nodi cyfrifoldebau'r Awdurdod Tân ac Achub a'i bwyllgorau, ac mae'n cynnwys y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion.
- Mae'r Swyddog Monitro yn sicrhau bod y penderfyniadau'n cael eu gwneud o fewn y gyfraith a'u bod yn cydymffurfio â darpariaethau'r Cyfansoddiad.
- Mae'r Cyfansoddiad yn cynnwys Cod Ymddygiad yr Aelodau, ac mae hwnnw'n cael ei fonitro gan y Pwyllgor Safonau.
- Pan fo angen, ceir cyngor cyfreithiol ar gyfer gwneud penderfyniadau.
- Mae Codau Ymddygiad ar gael ar gyfer yr Aelodau a'r Swyddogion, sy'n mynnu eu bod yn datgan buddiannau busnes ac yn cofnodi derbyn rhoddion a/neu letygarwch.
- Mae gan yr Awdurdod drefn ar gyfer derbyn ac ymateb i unrhyw gwynion. Mae adroddiad cryno o'r cwynion a'r negeseuon o werthfawrogiad yn cael ei roi i'r Awdurdod Tân ac Achub bob blwyddyn.
- Mae polisiâu allweddol ar gael i atal a lleihau'r perygl o dwyll. Mae'r polisiâu'n cynnwys: Polisi Chwythu'r Chwiban, Polisi Gwrth-dwyll a Llygredd a Rheoliadau Ariannol a Rheolau Gweithdrefnau Contractau. Pan amheuir bod anghysonder, mae trefniadau ar gael i sicrhau bod ymchwiliad trylwyr i hynny.
- Mae'r polisi recriwtio, y cyfnod cynefino a'r prosesau hyfforddi yn ymgorffori ymddygiadau personol a gwerthoedd moesegol. Mae gwerthoedd craidd y Gwasanaeth wedi'u gwreiddio'n llwyr, ac maent yn cynnwys: gwasanaeth i'r gymuned, pobl, amrywiaeth a gwella.
- Meddu ar wobrau lechyd Corfforaethol Efydd a Phlatinwm lechyd Cyhoeddes Cymru.
- Mae Grŵp y Gwasanaeth Tân Cynhwysol yn ystyried materion yn ymwneud â chydaddoldeb, amrywiaeth a materion diwylliannol. Mae'r Grŵp wedi adolygu a diweddau ein gwerthoedd craidd yn 2019/20 i adlewyrchu ein ffyrdd modern a phroffesiynol o weithio - [gwerthoedd craidd](#).
- Ymchwilir yn unol â Llawlyfr Disgyblu'r Gwasanaeth i achosion disgyblu ac unrhyw honiadau o ddrwgweithredu.
- Cyhoeddir Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010. Caiff yr amcanion cydraddoldeb eu hadolygu'n flynyddol, a'u monitro drwy gydol y flwyddyn.
- Fel rhan o'n hymrwymiad i'r Gymraeg, rhaid i bob aelod newydd o'r staff gael sgiliau Cymraeg ar Lefel 2 o leiaf.
- Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn cael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae hwn yn nodi'r amcanion gwella fel sy'n ofynnol gan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, ac amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae gweithdrefnau diogelu yn eu lle i gyfeirio pobl fregus y daw'r Gwasanaethi gysylltiad â hwy at asiantaethau eraill.

Bod yn agored ac ymgysylltu'n gynhwysfawr â rhanddeiliaid

- Caiff pob cyfarfod ei hysbysebu, ac maent yn agored i'r cyhoedd. Mae cyfarfodydd yr Awdurdod llawn yn cael eu gweddarlledu. Mae agendâu a phapurau ar gael ar wefan yr Awdurdod.
- Mae gwybodaeth yn cael ei chyhoeddi ar wefan yr Awdurdod fel rhan o'r cynllun cyhoeddi. Darperir fersiynau hawdd i'w darllen/fersiynau siarad a darllen a fersiynau Cymraeg.
- Mae trefniadau ar waith i ymgynghori â'r cyhoedd i wahodd barn rhanddeiliaid cyn datblygu a gweithredu newidiadau allweddol. Mae hyn yn cynnwys ymgynghori ar y Cynllun Gwella a Llesiant.
- Mae'r canlynol yn dangos bod ymrwymiad i fod yn agored:
 - cynnal asesiadau effaith ar gyfer pob penderfyniad allweddol;
 - y Strategaeth Ymgysylltu ag Ymgynghori â'r Cyhoedd (a gyflwynwyd i gyfarfod y Panel Gweithredol ym mis Gorffennaf 2018)
 - ymgysylltu â Chyrff Cynrychioli'r Gweithwyr;
 - aelodaeth o Grŵp Cydraddoldeb Gogledd Cymru.
- Defnyddir amrywiaeth o ddulliau ymgysylltu, gan gynnwys:
 - Cyfathrebu'n uniongyrchol drwy'r cyfryngau cymdeithasol, gyda chyfrifon ar Facebook a Twitter. Y gallu i gofrestru ar y wefan i dderbyn diweddariadau ebost ar faterion penodol.
 - Ymgysylltu â phobl ifanc drwy raglen y Ffenics ac ymweliadau ag ysgolion;
 - Diogelwch Cymunedol gyda phreswylwyr a busnesau;
 - Digwyddiadau Gweithredu Positif a mynychu digwyddiadau *park run* i recriwtio diffoddwyr tân (wedi eu gohirio ar hyn o bryd oherwydd y pandemig COVID-19);
 - Mynd i ddiwrnodau agored/digwyddiadau (wedi eu gohirio ar hyn o bryd oherwydd y pandemig COVID-19) – er enghraifft yr Eisteddfod.
 - Cyfathrebu'n fewnol drwy'r Crynodeb Wythnosol a chylchlythyr Y Fflam;
 - Cymryd rhan yn Grŵp Rhybuddio a Hysbysu'r Ffowm Lleol Cymru Gydnerth, gan gynnwys cytundeb i aildrydar negeseuon i gyrraedd cynulleidfa ehangach.
 - Ymgyrchoedd cyfathrebu cyhoeddus, dan arweiniad y Rheolwyr Diogelwch Cymunedol.
- Mae cytundebau partneriaeth ar gael i sicrhau rhai canlyniadau. Er enghraifft, mae Prif Swyddogion yn mynychu'r pedwar Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus lleol a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol.
- Y mae hefyd yn cymryd rhan ym Mwrdd Cydweithredu'r Gwasanaethau Brys ac yn cymryd rhan mewn hyfforddiant ac ymarferion ar y cyd.

Egwyddorion Craidd

Diffinio'r canlyniadau o ran manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynhaliadwy

- Mae'r Cynllun Gwella a Llesiant yn nodi cyfeiriad strategol yr Awdurdod, ac mae'n nodi'r amcanion gwella yn unol â Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, a'r amcanion llesiant yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae'r Gwasanaeth wedi diwygio ei bedwar gwerth craidd - Pobl, Amrywiaeth a Gwelliant, Anelu at Ragoriaeth a Gwasanaethau i'r Gymuned. Mae'r rhain yn crynhoi'r egwyddorion a'r gwerthoedd personol y mae'r staff yn cael eu hannog i'w mabwysiadu a'u harddangos.
- Mae'r Gwasanaeth wedi ennill achrediad Rhuban Gwyn sydd yn dangos ei ymrwymiad i roi terfyn ar drais yn erbyn menywod.
- Mae dyletswydd statudol ar y Gwasanaeth i gael trefniadau parhad busnes. Mae cynlluniau wedi cael eu diweddarau ymhob rhan o'r Gwasanaeth, ynghyd â pholisi, gweithdrefnau a chanllawiau. Mae cydweithio'n digwydd â'r gwasanaethau tân ac achub eraill yng Nghymru i wella'r gwaith cynllunio ac i ystyried y risgiau cyfredol. Mae'r Pwyllgor Materion Cenedlaethol yn cynnwys ffrwd waith ar barhad busnes.
- Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig, a phroses flynyddol y gyllideb, yn sicrhau bod adnoddau ariannol yn cael eu cyfeirio at flaenoriaethau'r Awdurdod.
- Mae gwaith mewn partneriaeth yn digwydd pan fo amcanion cyffredin a manteision o gydweithio - er enghraifft Bwrdd Strategol Lleihau Llosgi Bwriadol, Byrddau Gwasanaethau Lleol.
- Mae'r Polisi Rheoli Risgiau Strategol yn nodi'r broses i ganfod a rheoli'r modd mae'n agored i ansicrwydd, a allai effeithio ar gyflawni amcanion neu weithgareddau. Caiff y polisi ei adolygu drwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod risgiau'n cael eu canfod a'i hasesu'n briodol. Mae'r Gofrestr Risgiau Corfforaethol yn cofnodi'r risgiau hyn, maent yn cael eu monitro'n rheolaidd gan yr adran Cynllunio Corfforaethol ac adroddir yn eu cylch i'r Panel Gweithredol.
- Mae penderfyniadau allweddol yn agored i asesiad effaith integredig, sy'n ystyried cydraddoldeb, amddiffyn, iechyd, diogelwch a llesiant, y Gymraeg, cyllid, cynaliadwyedd a staffio, a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Mae gweithdrefnau diogelu yn eu lle i gyfeirio pobl fregus y daw'r Gwasanaeth i gysylltiad â hwy at asiantaethau eraill.

Egwyddorion Craidd

Penderfynu pa ymyriadau sydd eu hangen i gael y canlyniadau a fwriedir

- Ymgynghorir â'r cyhoedd fel rhan o'r gwaith o osod amcanion blynyddol yr Awdurdod, sydd wedi'u nodi yn y Cynllun Gwella a Llesiant. Mae'r Cynllun amlinellu sut mae'r Awdurdod yn bwriadu gweithio â chyryff cyhoeddus eraill i fynd i'r afael â'r materion cymhleth sy'n effeithio ar fywydau pobl. Caiff Asesiad o berfformiad yr Awdurdod ei lunio ym mis Hydref bob blwyddyn, a chaiff ei gyhoeddi.
- Mae Polisi Rheoli Risgiau Strategol yr Awdurdod yn nodi'r broses a ddefnyddir i ganfod a rheoli'r modd mae'n agored i ansicrwydd, a allai effeithio ar gyflawni'r amcanion neu'r gweithgareddau. Caiff y polisi ei adolygu drwy gydol y flwyddyn i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli'n briodol.
- Ar ôl i uwch reolwyr graffu arnynt, mae'r adroddiadau perfformiad ac ariannol yn cael eu cyflwyno i'r Awdurdod a'i bwyllgorau. Cynhelir cyfarfodydd atebolrwydd yn rheolaidd gyda'r holl uwch reolwyr i adolygu amcanion a rheolaeth ar y gyllideb.
- Monitro argaeledd, y gweithlu a chyllidebau i wneud yn siŵr bod ymyraethau yn cael eu rhoi ar waith pan fo angen. Trafodir materion gyda Thîm Ymgynghorol y Prif Swyddogion Tân ac yng nghyfarfodydd yr uwch reolwyr.
- Mae Cyfarwyddyd Gweithredol Cenedlaethol ar gael ac mae fforwm dysgu weithredol yn rheoli a gweithredu unrhyw newidiadau.
- Mae llawer o waith yn digwydd mewn partneriaeth ledled Cymru i ymateb i faterion sy'n wynebu'r sector tân a materion mwy cyffredinol yn y sector cyhoeddus. Mae cydweithio ag asiantaethau lluosog yn elfen bwysig o waith yr Awdurdod, gan gynnwys atal ac amddiffyn, ymateb i ddigwyddiadau, a defnyddio adnoddau.
- Mae'r prosesau ar gyfer cynllunio'r gyllideb yn sicrhau bod cyllidebau'n cael eu paratoi yn unol ag amcanion, strategaethau a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae hyn yn cael mewnbwn gan arweinwyr y Gwasanaeth ac Aelodau'r Awdurdod. Mae'n dangos sut bydd adnoddau'n cael eu defnyddio dros yr ychydig flynyddoedd nesaf i sicrhau canlyniadau y cytunwyd arnynt a blaenoriaethau y cytunwyd arnynt.

Egwyddorion Craidd

Datblygu gallu'r endid, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion sy'n rhan ohono

- Mae Cyfansoddiad yr Awdurdod yn amlinellu rolau aelodau etholedig a swyddogion dynodedig er mwyn gallu deall rolau ac amcanion ei gilydd. Mae'r swyddi dynodedig yn cynnwys y Prif Swyddog Tân, y Trysorydd a'r Swyddog Monitro.
- Mae gwaith cydweithredol a gwaith mewn partneriaeth yn digwydd yn rhanbarthol ac yn genedlaethol. Er enghraifft, mae'r tri gwasanaeth tân ac achub yng Nghymru yn rhan o'r Fforwm Ymchwilio i Achos Tanau Cymru gyfan. Mae hyn yn cefnogi dysgu ar y cyd ac yn hyrwyddo dull cyson ledled Cymru.
- Mae'r Strategaeth Datblygu Pobl a Threfniadaeth Cymru gyfan 2018-2021 yn sail i'r ymrwymiad i ddysgu gydol oes ac i gymhwysedd yn y gweithle.
- Mae prosesau cynefino ar gael i Aelodau a gweithwyr cyflogedig. Mae'r rhain y cynnwys cyflwyniad i werthoedd craidd y sefydliad, y safonau ymddygiad a gofynion y swydd.
- Gwelir anghenion datblygu'r gweithwyr drwy gyfarfodydd un-i-un, goruchwyliaeth ac arfarnu. Mae'r Gwasanaeth yn gweithredu rhaglen arweinwyr y dyfodol i staff sydd eisoes yn gyflogedig ac y mae wedi datblygu rhaglen brentisiaeth ar gyfer arweinwyr y dyfodol, a gychwynnodd yn Ebrill 2021, ar y cyd â Chwith Coleg Llandrillo.
- Mae iechyd a lles y gweithlu yn allweddol i'r sefydliad, a rhoddir cymorth i gynnal lles corfforol a meddyliol. Gwneir hyn drwy amrywiaeth o fesurau, gan gynnwys polisiâu a chymorth gan Adnoddau Dynol, gwaith hyblyg, Gwasanaeth Iechyd Galwedigaethol a rhaglen cefnogi cydweithwyr.
- Mae gan y Gwasanaeth adran hyfforddi bwrpasol, gyda fframweithiau cymhwysedd ar gyfer staff yr ochr weithredol. Rhoddir hyfforddiant drwy amryw o ddulliau, gan gynnwys modiwlau e-ddysgu sy'n orfodol ar gyfer rhai pynciau, e.e. Diogelu Data.
- Mae trefniadau ar gael ar gyfer adolygiadau mewnol o gydymffurfiaeth â safonau'r Gwasanaeth a'r gofynion iechyd a diogelwch.
- Mae staff yn perthyn i gyrff proffesiynol perthnasol ac yn parhau i ddatblygu'n broffesiynol.

Egwyddorion Craidd

Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref

- Mae'r Trysorydd yn gyfrifol am weinyddu materion ariannol yr Awdurdod yn briodol, fel sy'n ofynnol dan Adran 151 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.
- Mae'r Swyddog Monitro yn sicrhau cydymffurfiaeth â pholisïau, gweithdrefnau, cyfreithiau a rheoliadau a sefydlwyd.
- Mae'r Polisi Rheoli Risgiau Strategol yn nodi'r broses ar gyfer canfod a rheoli risgiau. Mae cofrestr risgiau corfforaethol ar gael, ac mae'n cael ei monitro drwy gydol y flwyddyn.
- Mae adroddiadau i'r Awdurdod a'i bwyllgorau yn cynnwys asesiad effaith integredig i oleuo a chefnogi penderfyniadau.
- Mae trefniadau Parhad Busnes ar gael i sicrhau bod gwasanaethau hanfodol yn gallu parhau i gael eu darparu drwy'r amser.
- Mae trefniadau rheoli yn sicrhau bod argymhellion ar gyfer gwella, a wneir gan yr Archwilydd Allanol, yn cael eu cytuno a'u monitro.
- Mae'r Aelodau a'r uwch reolwyr yn cael adroddiadau rheolaidd am berfformiad y gwasanaeth mewn perthynas â dangosyddion perfformiad ariannol a cherig milltir.
- Mae gan yr Awdurdod drefniadau i gadw cofrestrau o fuddiannau personol a busnes yr Aelodau, a chofrestr o roddion a lletygarwch.
- Mae polisïau Gwrth-dwyll a Llygredd a Chwythu'r Chwiban ar gael i gadarnhau bod yr Awdurdod wedi ymrwymo i weithredu mewn modd teg a thryloyw.
- Mae polisïau a threfniadau ar gael i reoli'r ffordd o ddelio â data. Y rhai yw'r Polisi Diogelu Data, y Polisi Rhyddid Gwybodaeth, y Polisi Cadw Data, a'r Polisi Diogelwch Cyfathrebu a Gwybodaeth. Mae hyfforddiant yn ategu'r polisïau hyn, ac mae modiwl e-ddysgu ar ddiogelu data yn orfodol i'r holl staff.
- Mae protocolau cadarn ar rannu gwybodaeth wedi cael eu datblygu, a chytunwyd arnynt â phartneriaid.
- Mae rheolaeth ariannol gadarn yn cefnogi'r gwaith o ddarparu gwasanaethau a'r newid trawsffurfiadol, yn ogystal ag yn sicrhau stiwardiaeth dda. Rhoddir yr wybodaeth ariannol ddiweddaraf ymhob cyfarfod o'r Awdurdod, ac mae adroddiadau ar gael i'r cyhoedd ar y wefan.
- Mae trefniadau rheoli'r Trysorlys yn dilyn arferion proffesiynol ac maent yn cael eu hadolygu'n flynyddol gan yr aelodau.
- Mae Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn destun craffu gan archwilwyr allanol.

Egwyddorion Craidd

Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd effeithiol

- Mae'r Awdurdod Tân ac Achub, gyda chymorth gan y Swyddog Monitro, yn goruchwyllo ac yn adolygu pa mor ddigonol ac effeithiol yw'r trefniadau llywodraethu a'r amgylchedd rheoli mewnol.
- Mae agendâu a chofnodion cyfarfodydd ar gael i'r cyhoedd ar y rhynggrwyd, ynghyd â gweddarllediadau o'r cyfarfodydd (pan fyddant ar gael).
- Mae adroddiadau'r Awdurdod yn dilyn fformat strwythuredig sy'n sicrhau bod gwybodaeth allweddol yn cael ei chyflwyno mewn modd clir a chyson er mwyn cynorthwyo i wneud penderfyniadau.
- Mae gan yr Awdurdod gynllun cyhoeddi, ac mae'n cydymffurfio â gofynion y Comisiynydd Gwybodaeth o ran ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth, sy'n sicrhau bod y cyhoedd yn gallu cael gwybodaeth sydd ganddo.
- Mae'r dogfennau Gwella a Llesiant yn nodi amcanion yr Awdurdod.
- Adolygwyd y Datganiad Blynyddol o Gyfrif i wneud yn siŵr ei fod mewn fformat haws i'r defnyddiwr. Mae'n darparu gwybodaeth glir am incwm a gwariant, ac mae'n dangos bod stiwardio arian cyhoeddus wedi digwydd yn y flwyddyn. Caiff y cyfrifon eu cyflwyno erbyn y dyddiad cau statudol, sef 31 Mai.
- Mae'r Datganiad Blynyddol ar Bolisi Tâl yn cael ei gymeradwyo a'i gyhoeddi yn unol â Deddf Lleoliaeth 2011. Mae cyflogau'r aelodau yn cael eu talu yn unol ag argymhellion y Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol, ac yn cael eu hadrodd ar y rhynggrwyd.
- Mae'r aelodau a'r uwch swyddogion yn datgan buddiannau perthnasol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig. Mae'r datganiadau hyn yn galluogi'r Awdurdod i ganfod trafodion partïon cysylltiedig, ac i adrodd yn eu cylch.
- Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn cael ei gyhoeddi i roi tryloywder ynghylch y trefniadau llywodraethu a'r gwelliannau arfaethedig ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- Mae'r Datganiad Blynyddol o Gyfrifon a'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn agored i gael eu craffu a'u cymeradwyo yn unol â Chyfansoddiad yr Awdurdod.
- Swyddfa Archwilio Cymru yw'r archwilydd allanol a benodwyd, ac mae'n darparu barn ar y Datganiad o Gyfrifon sy'n cael ei gyhoeddi ar wefan yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn gweithredu ar sail argymhellion a, phan fo angen, mae'n cymryd camau i gywiro pethau.
- Mae'r trefniadau Archwilio Mewnol yn cynnwys dull sy'n seiliedig ar risg, sy'n darparu sicrwydd fod y risgiau allweddol yn cael eu rheoli. Mae'r Awdurdod yn gweithredu ar sail argymhellion a, phan fo angen, mae'n cymryd camau i gywiro pethau.
- Mae prosesau ar gael i sicrhau bod argymhellion gan gyrrff archwilio a rheoleiddio yn cael eu gweithredu.

Cyfranwyr Allweddol at Ddatblygu a Chynnal y Fframwaith Llywodraethu

Yr Awdurdod Tân ac Achub	Mae'r Awdurdod yn darparu arweiniad strategol, rhyngwyneb gwleidyddol a her gorfforaethol ar gyfer darparu gwasanaethau tân ac achub yng Ngogledd Cymru, gan annog cyfranogiad gan y cyhoedd a gan gynnal ei faterion mewn ffordd agored a thryloyw. Mae'n cytuno ar y Cynllun Gwella a Llesiant, a'r cyllidebau refeniw a chyfalaf.
Y Panel Gweithredol	Mae'n monitro perfformiad y Gwasanaeth ac mae'n gwneud argymhellion i'r Awdurdod Tân ac Achub ynghylch ei bolisiau allweddol, gan gynnwys y Cynllun Gwella a Llesiant. Mae'r panel yn adolygu'r gofrestr risgiau strategol.
Y Gweithgor Cynllunio	Mae'n gwneud gwaith manwl yn gysylltiedig â'r broses gynllunio a gosod y gyllideb yn y Gwasanaeth. Mae'n cyflwyno ei sylwadau i'r Panel Gweithredol, sydd yn ei dro yn gwneud argymhellion ar gyfer amcanion gwella/lleihau risg/llesiant i'r ATA llawn.
Y Pwyllgor Archwilio	Mae'n darparu adolygiad annibynnol o'r fframweithiau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth, ac mae'n goruchwilio'r adroddiadau ariannol, gan gynnwys Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a'r cyfrifon blynyddol.
Y Pwyllgor Safonau	Mae'n hyrwyddo ac yn cynnal safonau uchel o ymddygiad gan Aelodau'r Awdurdod, ac mae'n goruchwilio'r polisi chwythu'r chwiban ar gyfer cwynion yn erbyn Aelodau'r Awdurdod. Hefyd, pan fo statud yn caniatáu, mae'n derbyn adroddiadau a chwynion am Aelodau ac yn cynnal neu'n goruchwilio ymchwiliadau ac yn gwneud argymhellion i'r Awdurdod.
Y Grŵp Gweithredol	Mae'n gosod ac yn arwain y gwaith o weithredu'r safonau llywodraethu yn y Gwasanaeth. Mae'n derbyn y cynllun gwella blynyddol, ac mae'n ei fwydo i'r hunan-asesiad blynyddol.
Archwilio Mewnol	Mae'n darparu barn annibynnol a gwrthrychol blynyddol ar ba mor ddigonol ac effeithiol yw'r rheolaeth fewnol, y trefniadau rheoli risg a llywodraethu. Mae'n ymchwilio i dwyll ac anghysonderau.

Sut mae'r Awdurdod wedi Delio â'r Camau Gweithredu Llywodraethu ers 2020/21?

Roedd yr Asesiad Llywodraethu a Gwella Blynyddol 2019/20 yn cynnwys y camau gwella canlynol. Dyma sut yr ymdriniwyd â nhw:

Maes Gwella	Cyfrifoldeb	Cynnydd ym Mawrth 2021
Adolygu'r Rheoliadau a Pholisïau Ariannol yn unol â model CIPFA i sicrhau eu bod yn adlewyrchu gofynion yr Awdurdod.	PSTC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth Cyllid	Cwblhawyd y drafft cyntaf. Cafodd y Cynllun Dirprwyo Ariannol ei rannu gyda'r uwch reolwr yn Hydref 2020. Cymeradwywyd y Strategaeth Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn gan yr Awdurdod ym Mawrth 2021.
Adolygu Safonau Ymddygiad staff	PSTC (Gweithrediadau a Hyfforddiant) PSTC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth AD	Mae'r Safonau Ymddygiad wrthi'n cael eu hail-ddrafftio a byddant yn cael eu cyflwyno i'w cymeradwyo gan y Grŵp Gweithredol.
Cwblhau <i>Cyber Essentials Plus</i> i ddiogelu rhag bygythiadau seiber.	PSTC (Diogelwch Tân) Uwch Reolwr yr Ystafell Reoli a TGCh	Cynhaliwyd asesiad gwaelodid gan yr adran TGCh ac mae cynllun gweithredu yn ei le i fynd i'r afael â'r risgiau a sicrhau cydymffurfiaeth. Mae gwaith ar y gweill ar hyn o bryd i gwrdd ag anghenion penodol, yn benodol symud i'r system Microsoft 365. Darperir diweddariadau rheolaidd i'r Grŵp Strategaeth Gwybodaeth.
Sefydlu cylch cynllunio wedi'i chydlynu ar gyfer cynllunio corfforaethol a chynllunio ariannol. Helpu i gynllunio dyfodol ac ariannu amcanion y gwasanaeth trwy gyflwyno cylch cydlynol ar gyfer cynllunio corfforaethol a chynllunio ariannol i sicrhau	Pennaeth Cyllid Rheolwr Cynllunio Corfforaethol	Cynhaliwyd sesiynau gyda'r swyddogion i egluro'r dull integredig o gynllunio a'r amserlen. Mae'r amcanion adrannol ar gyfer 2020/21 a 2021/22 wedi cael eu llunio ac maent yn cael eu hadolygu'n barhaus. Cyflwynwyd cynlluniau adrannol 3 blynedd i ddarparu gwybodaeth ar gyfer y broses o osod y gyllideb ar gyfer 2021/22 a datblygu'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.

Maes Gwella	Cyfrifoldeb	Cynnydd ym Mawrth 2021
bod yr Awdurdod a'i swyddogion yn rhan o'r gwaith blaengynllunio yn unol â'r amcanion corfforaethol a'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.		Bydd y gwaith yn parhau yn ystod 2021/22 er mwyn sefydlu'r broses hon ymhellach yn y Gwasanaeth.
Yn dilyn y datganiadau polisi amgylcheddol ac ynni a fabwysiadwyd eisoes, bydd y Gweithgor Cynllunio yn ystyried strategaeth amgylcheddol newydd.	PSC (Cynllunio a Pherfformiad) Rheolwr Cynllunio Corfforaethol	Cynhaliwyd cyfarfod cychwynnol, gan y swyddogion, i edrych ar y meysydd amrywiol perthnasol ond mae'r gwaith wedi ei ohirio oherwydd Covid 19.
Cefnogi'r ymateb rhanbarthol a chenedlaethol i'r digwyddiad Grenfell a gweithredu unrhyw newidiadau gweithdrefnol a fydd yn deillio o'r arolwg annibynnol.	PSTC (Diogelwch Tân) Uwch Reolwr Diogelwch Tân	Yn ystod 2020 fe ymatebodd GTAGC i sawl ymgynghoriad yn cynnwys y Bil Diogelwch Tân, y Gorchymyn Diogelwch Tân, y Bil Diogelwch Adeiladau, ymgynghoriad cynllunio Llywodraeth Cymru a phapur sefyllfa Llywodraeth Cymru ar Ddiogelwch Adeiladau. Cyhoeddodd Lywodraeth Cymru bapur gwyn ar Ddiogelwch Adeiladau yng Nghymru yn Ionawr 2021, a chafwyd cyfnod ymgynghori o 12 wythnos. Cafodd hyn ei ystyried gan yr Adran Diogelwch Tân a chyhoeddwyd ymateb.
Yn dilyn gweithredu cynlluniau parhau busnes ym Mawrth 2020, cwblheir arolwg i sicrhau bod gwersi'n cael eu dysgu a bod trefniadau'n cael eu diweddarau lle bo angen.	Prif Swyddogion	Mae arolwg o'r ymateb i Covid-19 ar y gweill ledled y Gwasanaeth a bydd adroddiad yn cael ei ddrafftio i nodi'r cyfleoedd dysgu. Caiff hyn ei fonitro gan y Grŵp Gweithredol yn ystod 2021/22.
Sicrhau bod arweiniad y llywodraeth mewn perthynas â threfniadau pensiwn trosiannol yn cael ei weithredu. Cwblhau holl gamau gweithredu a gofynion Bwrdd Cynghori'r Cynllun yng Nghymru.	PSTC (Cyllid ac Adnoddau) Rheolwr Pensiynau	Fe wnaeth y llywodraeth ymgynghori ledled y sector cyhoeddus rhwng Gorffennaf a Hydref 2020. Nid yw'r llywodraeth wedi cyhoeddi'r cynigion manwl ond mae disgwyl i hynny ddigwydd yn ystod 2021/22. Cyflwynir adroddiadau ar y sefyllfa bresennol yng nghyfarfodydd y Bwrdd Pensiwn Lleol a chyfarfodydd Bwrdd Cynghori'r Cynllun a darperir diweddariadau i'r Awdurdod.

Barn a Chasgliad Llywodraethu

Mae'r Awdurdod yn cydnabod bod llywodraethiant da yn darparu sylfaen ar gyfer darparu gwasanaethau o ansawdd da sy'n diwallu anghenion rhanddeiliaid ac sy'n sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n dda. Mae'r adolygiad hwn yn cadarnhau'r systemau llywodraethu a'r gwaith monitro sy'n bodoli ar gyfer 2020/21 a'r camau a gymerir i sicrhau eu bod yn gweithio'n effeithiol.

Mae'r Awdurdod wedi'i fodloni bod trefniadau llywodraethu priodol ar gael, ac mae'n parhau wedi ymrwymo i wella'r rhain drwy roi cynllun gweithredu 2021/22 ar waith.

Llofnod: (Cadeirydd)2021

Llofnod:(Prif Swyddog Tân)2021

Atodiad A – Cynllun Gweithredu Gwella Llywodraethiant 2019/20

Maes Gwelliant	Cam Gweithredu	Cyfrifoldeb	Amserlen
Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog	Bydd y Polisiâu Rheoliadau Ariannol a Chyllid yn cael eu hadolygu i wneud yn siŵr eu bod yn adlewyrchu gofynion yr Awdurdod Tân ac Achub.	PSTC (Cyllid ac Adnoddau) Pennaeth Cyllid	Medi 2021
Diogelwch Seibr	Yr adran TGCh i barhau gyda cham gwweithredu 2019/2020, mewn perthynas â <i>Cyber Essentials Plus</i> i amddiffyn rhag bygythiadau seibr	PSTC (Diogelwch Tân) yllid ac Adnod Uwch Reolwr yr Ystafell Reoli a TGCh	Mawrth 2022
Strategaeth Amgylcheddol	Yn dilyn y datganiadau polisi amgylcheddol ac ynni a fabwysiadwyd eisoes, bydd y Gweithgor Cynllunio yn datblygu strategaeth amgylcheddol newydd.	PSTC (Cynllunio a Pherfformiad) Rheolwr Cynllunio Corfforaethol	Mawrth 2022
Rheoleiddio Diogelwch Tân	Cefnogi ymateb rhanbarthol a chenedlaethol i achos Grenfell a gweithredu unrhyw newidiadau gweithdrefnol o ganlyniad i'r adolygiad annibynnol.	PSTC (Diogelwch Tân) Uwch Reolwr Diogelwch Tân	Mawrth 2022
Adolygu Trefniadau Parhad Busnes	Sicrhau bod argymhellion yr adroddiad Covid-19 yn cael eu gweithredu yn ystod 2021/22.	PSTC (Gweithrediadau a Hyfforddiant) Uwch Reolwyr Gweithrediadau a Hyfforddiant	Medi 2021

Maes Gwelliant	Cam Gweithredu	Cyfrifoldeb	Amserlen
Sicrhau bod cyfarwyddyd y llywodraeth mewn perthynas â threfniadau pensiynau trosiannol yn cael ei weithredu	Cwblhau'r holl gamau gweithredu a gofynion sydd yn deillio o Fwrdd Ymgynghorol yn Cynllun ar gyfer Cymru.	PSC (Cyllid ac Adnoddau) Rheolwr Pensiynau	Mawrth 2022

Atodiad B – Crynodeb o Fframwaith Llywodraethu'r Awdurdod

Egwyddorion Llywodraethu Da

Ymddwyn gydag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesegol, a pharchu rheol y gyfraith

Bod yn agored a ymgysylltu'n gynhwysfawr â rhanddeiliaid

Diffinio canlyniadau o ran manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy

Penderfynu pa ymyriadau sydd eu hangen i gael y canlyniadau a fwriedir

Datblygu gallu'r Awdurdod, gan gynnwys gallu ei arweinwyr a'i weithwyr cyflogedig

Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gref

Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn sicrhau atebolrwydd

Ffynonellau Tystiolaeth

- Cynllun Ariannol Tymor Canolig
- Cynllunio ariannol
- Trefniadau partneriaeth
- Strategaeth a pholisïau Adnoddau Dynol
- Strategaeth Gaffael
- Cyfansoddiad
- Disgrifiadau swyddi
- Prif Swyddog Tân
- Y Trysorydd
- Swyddog Monitro
- Adroddiadau a gyhoeddir
- Cynllun Ymgysylltu â'r Gymuned
- Strategaeth Gyfathrebu
- Cynllun Gwella a Llesiant
- Aseidiadau Effaith Integredig

Ffynonellau Sicrwydd

- Adroddiadau perfformiad
- Adroddiadau ariannol
- Trefniadau democrataidd
- Adroddiadau gan archwilwyr allanol a rheoleiddwyr
- Adroddiadau Archwilio Mewnol
- Byrddau Partneriaeth
- Adborth cwsmeriaid
- Ymgynghoriadau

Aelodau

- Awdurdod Tân ac Achub a'i bwyllgorau

Gweithrediaeth

- Grŵp Gweithredol

Ffynonellau Tystiolaeth

- Arweinyddiaeth
- Gwerthoedd Craidd
- Trefniadau cydraddoldeb
- Trefniadau rhyddid gwybodaeth
- Codau Ymddygiad
- Polisi Gwrth-dwyll a Llygredd
- Polisi Chwythu'r Chwiban
- Pwyllgor Archwilio a Safonau
- Cyngor ac arweiniad arbenigol
- Rheoli risg
- Rheolaethau mewnol
- Gwasanaeth Archwilio Mewnol
- Rheoli gwybodaeth
- Datblygu staff ac aelodau etholedig
- Proses gwynion

Aseiad Blynyddol o Lywodraethiant a Gwella – Ilofnodwyd gan y Cadeirydd a'r Prif Swyddog Tân

Cynllun Gweithredu Gwella Llywodraethiant – adolygwyd yn chwarterol gan y Grŵp Gweithredol